

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Test 11

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Teza de demonstrat este sigur adevărată doar atunci când:
  - a. demonstrația este logic corectă, iar fundamentul este integral adevărat
  - b. fundamentul este parțial infirmat, iar demonstrația este în mare parte validă
  - c. demonstrația este adevărată, iar fundamentul este logic corect
  - d. fundamentul este probabil, iar demonstrația este inductiv tare
2. Raționamentul *Toți cei sănătoși sunt fericiti; prin urmare, unele persoane fericite sunt sănătoase* este:
  - a. deductiv imediat, de tip conversiune simplă
  - b. deductiv mediat, de tip silogism eliptic
  - c. inductiv incomplet, de tip inducție prin simplă enumerare
  - d. deductiv imediat, de tip conversiune prin accident
3. Se stabilește un raport logic de ordonare între termenii:
  - a. mamifer și pasăre
  - b. liliac și mamifer
  - c. pasăre și liliac
  - d. liliac și rândunică
4. Cuantorul propoziției *Unii absolvenți de liceu sunt pregătiți pentru examenul de bacalaureat* este:
  - a. unii absolvenți de liceu
  - b. unii absolvenți
  - c. unii
  - d. absolvenți de liceu
5. Repartizarea în aceeași clasă atât a *peștilor*, cât și a *delfinilor*, pe baza faptului că sunt animale acvatice, ar fi o clasificare:
  - a. corectă
  - b. incorrectă, prea abundantă
  - c. incorrectă, cu criteriu multiplu
  - d. incorrectă, neomogenă
6. Termenul *bibliotecă centrală universitară* este simultan:
  - a. colectiv și compus
  - b. simplu și distributiv
  - c. singular și relativ
  - d. abstract și vag

7. Alegeți caracteristica/însușirea ce **nu** corespunde inducției incomplete:
- acest tip de inducție mai este numită și amplificatoare
  - se trece de la general în premise, la particular în concluzie
  - concluzia este întotdeauna probabilă
  - premisiile sunt mai puțin generale decât concluzia
8. Inducția completă:
- se bazează pe metode de cercetare inductivă, numite și metode cauzale
  - mai este numită și „inducție populară”
  - produce din premise adevărate numai concluzii adevărate
  - mai este numită și inducție amplificatoare
9. Alegeti sirul de termeni corect ordonați, din punct de vedere intensional:
- proces psihic, proces cognitiv, proces cognitiv senzorial, perceptie
  - perceptie, proces cognitiv senzorial, proces cognitiv, proces psihic
  - proces psihic, perceptie, proces cognitiv senzorial, proces cognitiv
  - perceptie, proces psihic, proces cognitiv senzorial, proces cognitiv
10. Eroarea *generalizării pripite* se produce în:
- demonstrații
  - inducții
  - silogisme
  - raționamente deductive imediate

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenii E și C se află în raport de contradicție, echipând, ca specii ale genului lor, universul de discurs în care sunt incluși; termenul A este specie a termenului C; termenul B se află în raport de încruțișare cu termenul C, dar de opozitie cu termenii A și E; termenul D este subordonat termenului B și în raport de încruțișare cu termenul C.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliti, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):
  - Toți A sunt C.
  - Unii B sunt D.
  - Unii E sunt C.
  - Unii B nu sunt C.
  - Toți B sunt D.
  - Niciun D nu este C.
  - Unii C nu sunt A.
  - Niciun B nu este C.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unele telefoane mobile sunt performante.
- Unii cetăteni nu sunt persoane care respectă regulile impuse de autorități.
- Toți liderii pragmatici sunt eficienți.
- Nicio lege corect formulată nu este interpretabilă.

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalterna propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contradictoria propoziției 3 și subalterna propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecareia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei contradictoriei propoziției 2, respectiv, obversa subalternei propoziției 3. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă toți actorii sunt empatici, atunci niciun actor nu este lipsit de empatie.*

Y: *Întrucât unii olimpii sunt admisi la facultate fără concurs, rezultă că toți cei admisi la facultate fără concurs sunt olimpii.*

Pornind de la această situație:

a. scrieți, în limbaj formal, opinile celor doi elevi; **4 puncte**

b. precizați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**

c. explicați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: iai-1, eio-3.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecărui dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecărui dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ati ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *"Toți cei orgolioși sunt încăpățânați"*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Unii elevi din clasa a IX-a sunt timizi. Prin urmare, întrucât nicio persoană care are încredere în sine nu este timidă, unii elevi din clasa a IX-a nu au încredere în ei însăși.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.

2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul *persoană care are încredere în sine*.

3. Concluzia silogismului este o propoziție universală negativă.

4. Termenul major este distribuit atât în concluzie, cât și în premisă.

4 puncte

D. Fie următoarea definiție:

Informaticianul este un specialist care lucrează într-o instituție publică.

1. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

2. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul 1. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „informatician”. **4 puncte**